

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. III. De prudentia Confessarii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

alieno consilio poterit supplere, dummodo ad manum habeat libros aut viros doctos, quos consulat. Quia verò nemo alium consulit, nisi dubitet, & nemo dubitat, nisi aliqua ratio difficultatis appareat; tantùm saltem doctrinæ habeat oportet, ut difficultatem cernere, & orto dubio ad alios consulendos impelli queat: quod fit, si saltem aliquid audierit, vel legerit, etsi distinctè non recordetur, quid dicendum.

16. Ceterùm iis, qui operam audientis confessionibus dabunt, solatio potest esse illud, quod Elamas in Meth. 1. p. c. 7. §. 4. tradit, cum ad hoc munus latè doctum esse, qui integram summam casuum saltem unius Doctoris Catholici vel in scholis audierit, vel accuratè & diligenter legerit, vel subinde reperiverit: quia in talibus summis, quantum fieri potest, omnes materiæ casuicæ tractari solent. Nec adeo requiritur summa scientia; nam scholastici nimis subtiliter omnia rimantur, ubique dubitant, & objectiones movent, nec acquiescunt nisi in evidentibus, cujusmodi in re morali vix haberi possunt: unde fiunt perplexi & hæsitabundi, & se aliosque implicant. Unde fit, ut mediocriter docti, sed libera mente & sereno iudicio præditi, plerumque hoc munus meliùs & fructuosius obeant, quam doctissimi quique: non enim oportet in hoc iudicio nimis subtiliter excutere, sed crasso modo, ut ait Victoria in summa n. 120. Inspiciatur praxis Ecclesiæ, quales exponantur Confessarii; certè non omnes doctissimi. Num ideo damnabimus omnes Prælatos Ecclesiæ, quòd tales Confessarios constituant. Intueamur etiam bonitatem & clementiam Christi, quia non vo-

luit instituire carnificinam animarum, ut ait Trident. Sess. 14. c. 5. & cum præsciret, quotidianam fore hujus Sacramenti necessitatem & usum, paucos verò eximie doctos reperitum iri, utique tam exactam doctrinam non exegit: si qui errores committantur, per invincibilem ignorantiam bona fides excusabit.

17. Si quis de seipso dubitet, an sufficienter sit doctus pro audiendis confessionibus, acquiescat iudicio Episcopi, vel alterius Superioris; in dubio enim standum esse iudicio Superioris, communi ter docent: quod tamen cum grano salis accipiendum est; si Superior sit doctus & prudens, ut advertit Tann. D. 6. q. 9. d. 5. n. 96. indocti enim & imprudentis Superioris arbitrio non tutò fiditur, cum non sit eorum officium de doctrina iudicium ferre, quatenus præcisè Superiores sunt, sed quatenus viri docti, prudentes & boni. Experimento enim constat, Superiores quosdam in deputandis Confessariis graviter errare, dum homines profus ineptos exponunt. Sed si necessitas exigat, præstat, qualemcunque, quàm nullum, pastorem populo præficere. In tanta tamen Religiosorum copia omne periculum, quod ab indoctis pastoribus oriri potest, videtur facilè caveri posse. Pro articulo verò mortis quilibet satis doctus est, modò essentialia Sacramentorum, quæ in illo articulo ministrari solent, ac debent, nôtit.

ARTICULUS III.

De Prudentia Confessarii.

18. Doctrinæ accedere debet Prudentia, ne quis doctrinâ abutatur, ut sæpe con-

foz

nal
 tentia
 m
 1-4

contingit: siquidem scientia tradit tantum generalia præcepta, variè variis applicanda, pro diversitate circumstantiarum, quas Prudentia considerat: quod enim absolute per se bonum est, mutatis circumstantiis redditur malum, vel econtra. Si verò in ulla re Prudentiâ opus est, tunc maxime opus est, cum confessiones audiendæ sunt: est enim, ut S. Gregorius in pastorali ait, ars artium regimen animarum. Consistit autem Prudentia, quoad præsentem materiam, in sequentibus ferè punctis.

19. I. Ut interroget de peccatis, non de fabulis aut aliis mundanis: qui enim ad peccata Sacerdoti aperienda & expianda venit, non est superius, quæ ad ea non pertinent, aut in alterius infamiam culpabili detractioe cedunt, interrogandus. Navar. in Cap. 1. de pœnit. dist. 6. §. Diligens. n. 2. Henriq. l. 6. c. 17. n. 6. ubi notandi sunt illi, qui cum filiis confessionum, quolibet octiduo vel sæpius suam expiantibus conscientiam, longissimum consumunt tempus; non enim id videtur fieri posse, quin multa misceantur, quæ ad sacrum Pœnitentiæ Tribunal non pertinent: extra illud hæc tractentur, & sæpe non dabitur causa variorum de ejusmodi confessionibus sermonum.

20. II. Ut non interroget, nisi de consuetis peccatis, & quæ communiter sunt nota: quærere enim de inconsuetis, & enormibus, nisi generatim, & à longinquo, & per circumlocutionem, nocet confitenti: quia sæpe discit mala, quæ nescit. Navar. n. 3. Et ideo ad ea non descendat, quibus vel talis ætas vel status non solet esse obnoxius; vel quorum ipsimet pœnitentes aliquod indicium non

præbuerunt, v. g. si dixerint, se turpibus cogitationibus fuisse delectatos; jure quæri potest, an non etiam turpia miscuerint colloquia; & si miscuerint, an non etiam talia fecerint, aut facere concupiverint: quidam enim verecundi sponte ista non produnt, officio suo se satisfacere rati, si occasionem interrogandi præbeant. Sic etiam viri honorati non sunt examinandi de furtis, adulteriis, homicidiis &c.

21. III. Ut non sit nimius aut curiosus, sed quàm cautissimus, & circumspèctissimus, præsertim cum de peccatis carnalibus est sermo: cum enim universim nihil faciendum sit cum scandalo, cap. Nihil. de præscript. & cap. 2. de operis novitunt. id vel maxime cavendum est eo loco, & tempore, quo spirituale anime negotium tractatur. Certè Confessarius, cum sit DEI adjutor, potius id agere debet, ut tollat peccata, quàm ut augeat; & cum sit etiam Pater spiritualis, ut filios suos transferat in adoptionem filiorum DEI, non ut incautè fiant filii perditionis. Itaque non descendet nimis ad particulares circumstantias peccatorum carnalium: sufficit habere perspectam speciem peccati, & circumstantias, quæ cadunt sub specialem prohibitionem, & verbis, quàm potest fieri, honestissimis & modestissimis: qui enim alium interrogandi modum tenent, non tam Confessarii sunt, quàm, ut Angelus vocat, contaminatores confessionis, & sæpissimè peccant mortaliter oblectando se de ejusmodi interrogatis. Hinc Confessarius, si sæmina confiteatur se extra vas debitum fuisse cognitam, prudenter faciet, si nec ipse ulterius (modò sciat, non fuisse concubitum præposuerum; hic enim ad Sodomiam

miam, cum spectet, utique cognoscendus, ut peccatum ipsum rectè intelligatur) quidquam interroget de modo procurandæ illius pollutionis, nec permittat pœnitenti ejus modos nimis enucleatè explicare: dicere potius, ut secum cogitet verosimilom numerum, quoties procurata sit pollutio, omiſſis minutioribus circumſtantiis, & uno verbo explicet, toties pollutionem commiſi: & sic in peccato mollitiei, & aliis ſimilibus faciendum eſt. Neque verò quis dicat, pœnitentem putaturum, ſe non ſatiſfeciffe, & ideo mœſtum, omni conſolatione vacuum è conſeſſionali reſtiturum: ſi enim Conſeſſarius docuerit ipſum, ſufficere, quòd peccatorum ſpecies exprimat, neque necesse eſſe, omnes modos peccandi obſcœnos aperire, ponet ſuam ignorantiam, unde naſcebatur deſolatio ſive triſtitia, eique ſuccèdet conſolatio dulciſſima. Videri de hac re poſſunt Fagund. 3. *precept. Eccleſ. l. 4. c. 2. n. 8.* Coninch. *D. 7. d. 7. n. 56.* Tanner. *D. 6. q. 7. n. 63, & 93.* Laym. *l. 5. tr. 6. c. 13. n. 8.*

22. IV. Cùm verò, aliquod grave aut turpe peccatum ab ipſo (nempe pœnitente) audierit, nulla ſigna admirationis, abominationis, aut pavoris oſtendat, veluti ſpuendo, vel ſe cruce ſignando, vel ſe ipſum commòvendo, quin potius, ac ſi nihil audiret, uſque ad finem conſeſſionis diſſimulet, & tunc, cùm jam velit pœnitentiam imponere, peccatorum gravitatem, & deformitatem exponat.

23. V. Ut non ſit præceptum in judicio ferendo: nec ſtatim pœnitentibus reſtitutiones, vel alias obligationes imponat: neque temerè ab iis liberos pronuntiet, donec rem bene perpenderit, ſumpto

R. P. Stoꝝ Trib, Pœnit. Lib. II,

etiam ſpatio deliberandi, ſi clarè verum non perſpiciat.

24. VI. Ut ſit cautus in fide adhibenda pœnitenti: quamvis enim, ut tritum habet axioma, ut plurimum illi credendum ſit, tam pro ſe, quàm contra ſe loquenti, cùm rei ſimul, & Teſtis perſonam ſuſtineat; tamen ſi argumentis moraliter certis deprehendatur mendacium, non debet ei Conſeſſarius credere. Bonac. *de pœnit. D. 5. ſ. 2. p. 2. §. 1. n. 8.* Suar. *T. 4. D. 32. ſ. 3. n. 9.* Hæc & plura alia Prudentia docebit Conſeſſarium, qui ea facilè deprehendet partim ex dictis, partim ex dicendis adhuc.

ARTICULUS IV.

De quibusdam aliis Confessarii virtutibus.

25. Tres adhuc præcipuæ Virtutes ſunt, quibus oportet Conſeſſarium inſtructum eſſe, & conſpicuum, ut officium ſuum cum fructu, imò & cum ædificatione obeat. I. eſt Manſuetudo: cùm enim, ut Granad, apud ſolertiſſimum P. Georg. Gobat in *Alphab. Confess. n. 324.* ait, ad Sacramentum Pœnitentiæ accedere ſit unum ex difficilioribus, quæ in lege gratiæ præcipiuntur, reddi debent, quoad fieri poteſt, minùs difficilia, quæ ad ipſius uſum ſeu ſuſceptionem ſpectant: dummodo iſta lenitas verà, non dubiâ aut apparente tantùm probabilitate nitatur. Itaque aliter cum timidis & ſcrupuloſis, aliter cum duris & laxis agendum eſt: univerſim tamen abſtinendum eſt ab increpationibus, & exprobrationibus, ſignis diſplicitiæ & admirationis, aſperis interrogationibus, ſeveris admonitionibus, multò

B

magis